

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

18 decembrie 2007^{*}

În cauzele conexate C-396/05, C-419/05 și C-450/05,

având ca obiect trei cereri de pronunțare a unor hotărâri preliminare formulate în temeiul articolului 234 CE de Sozialgericht Berlin (Germania) (C-396/05 și C-419/05), precum și de Landessozialgericht Berlin-Brandenburg (Germania) (C-450/05), prin Deciziile din 27 septembrie și din 11 noiembrie 2005, primite de Curte la 14 și la 28 noiembrie 2005 și, respectiv, la 19 decembrie 2005, în procedurile

Doris Habelt (C-396/05),

Martha Möser (C-419/05),

Peter Wachter (C-450/05)

împotriva

Deutsche Rentenversicherung Bund,

^{*} Limba de procedură: germana.

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul V. Skouris, președinte, domnii P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts și L. Bay Larsen, președinți de cameră, domnii J. N. Cunha Rodrigues (raportor), K. Schiemann, J. Makarczyk, P. Kūris, E. Juhász, A. Ó Caoimh și doamna P. Lindh, judecători,

avocat general: doamna V. Trstenjak,
grefier: domnul B. Fülöp, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 6 martie 2007,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru doamna Möser, de R.-G. Müller, Rechtsanwalt;
- pentru Deutsche Rentenversicherung Bund, de domnul R. Meyer și de doamna A. Pflüger, în calitate de agenți;
- pentru guvernul german, de domnul M. Lumma, de doamna C. Schulze-Bahr și de domnul C. Blaschke, în calitate de agenți;

- pentru guvernul italian, de domnul I. M. Braguglia, în calitate de agent, asistat de doamna W. Ferrante, avvocato dello Stato;
- pentru Comisia Comunităților Europene, de domnul V. Kreuschitz și de doamna I. Kaufmann-Bühler, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 28 iunie 2007,

pronunță prezenta

Hotărâre

- ¹ Cererile de pronunțare a unor hotărâri preliminare privesc validitatea anexelor III și VI la Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, cu lucrătorii care desfășoară activități independente și cu membrii familiilor acestora care se deplasează în cadrul Comunității, în forma modificată și actualizată prin Regulamentul (CE) nr. 118/97 al Consiliului din 2 decembrie 1996 (JO 1997, L 28, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 4, p. 35, denumit în continuare „Regulamentul nr. 1408/71”).
- ² Aceste cereri au fost formulate în cadrul unor litigii între, pe de o parte, reclamanții din acțiunea principală și, pe de altă parte, Deutsche Rentenversicherung Bund (organism federal de asigurare de pensii, denumit în continuare „Rentenversicherung”) în legătură cu refuzul acesteia de a lua în considerare, în vederea plății prestațiilor

pentru limită de vârstă, perioadele de contribuție realizate de doamna Habelt (cauza C-396/05) în regiunea sudetă, în perioada ianuarie 1939-aprilie 1945, și de doamna Möser (cauza C-419/05) în Pomerania, între 1 aprilie 1937 și 1 februarie 1945, într-o perioadă în care aceste teritorii, care nu depind de actuala Republică Federală Germania, făceau parte din teritoriile în care se aplicau legile de securitate socială ale Reich-ului german, respectiv, de domnul Wachter (cauza C-450/05) în România, în perioada septembrie 1953-octombrie 1970, pentru motivul că reclamanții din acțiunea principală și-au stabilit reședința într-un alt stat membru decât Republica Federală Germania.

Cadrul juridic

Reglementarea comunitară

- ³ Potrivit articolului 2 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71:

„Prezentul regulament se aplică lucrătorilor salariați sau care desfășoară activități independente care s-au supus sau fac obiectul legislației unui sau mai multor state membre și care sunt cetățeni ai unui dintre statele membre ori apatrizi sau refugiați care au reședința pe teritoriul unui dintre statele membre, precum și membrilor de familie ai acestora și urmașilor lor.”

- ⁴ Articolul 4 din Regulamentul nr. 1408/71 prevede:

„(1) Prezentul regulament se aplică tuturor legislațiilor referitoare la următoarele domenii de securitate socială:

[...];

(c) prestații pentru limită de vârstă;

(d) prestații de urmaș;

[...].

(2) Prezentul regulament se aplică tuturor regimurilor generale și speciale de securitate socială, contributive sau necontributive, precum și regimurilor privind obligațiile angajatorului sau armatorului în ceea ce privește prestațiile prevăzute la alineatul (1).

(2a) Prezentul regulament se aplică și prestațiilor speciale necontributive care sunt acordate în baza unei legislații sau a unor regimuri diferite de cele prevăzute la alineatul (1) sau care sunt excluse în temeiul alineatului (4), dacă aceste prestații sunt destinate:

(a) fie să acopere, cu titlu suplimentar, complementar sau accesoriu, riscurile care corespund ramurilor de securitate socială prevăzute la alineatul (1) literele (a)-(h);

sau

(b) să asigure numai o protecție specifică a persoanelor cu handicap.

[...]

(4) Prezentul regulament nu se aplică asistenței sociale sau medicale, regimurilor de prestații pentru victimele de război sau pentru consecințele acestuia sau regimurilor speciale pentru funcționarii sau personalul asimilat acestora.”

5 Articolul 5 din același regulament prevede:

„Statele membre specifică legislația și regimurile menționate la articolul 4 alineatele (1) și (2), prestațiile speciale necontributive menționate la articolul 4 alineatul (2a), prestațiile minimale menționate la articolul 50 și prestațiile prevăzute la articolele 77 și 78 în declarații care trebuie notificate și publicate conform articolului 97.”

6 Potrivit articolului 6 din Regulamentul nr. 1408/71:

„Sub rezerva dispozițiilor articolelor 7, 8 și 46 alineatul (4), prezentul regulament înlocuiește, cu privire la persoanele și problemele din domeniul său de aplicare, dispozițiile oricărei convenții de securitate socială la care sunt părți:

(a) fie exclusiv două sau mai multe state membre;

(b) fie cel puțin două state membre și unul sau mai multe alte state, dacă rezolvarea cazurilor respective nu implică nicio instituție aparținând unuia din aceste din urmă state.”

- 7 Articolul 7 din același regulament, intitulat „Dispoziții internaționale neafectate de prezentul regulament”, prevede la alineatul (2):

„Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 6, continuă să se aplice următoarele:

[...]

(c) dispozițiile convențiilor privind securitatea socială enumerate în anexa III.”

- 8 Punctul 35, intitulat „Germania-Austria”, litera (e) din anexa III rubrica A, intitulată „Dispoziții ale convențiilor privind securitatea socială care se aplică în continuare, fără a aduce atingere articolului 6 din regulament [articolului 7 alineatul (2) litera (c) din regulament]”, la Regulamentul nr. 1408/71 prevede:

„Articolul 4 alineatul 1 din convenția [de securitate socială încheiată între Republica Federală Germania și Republica Austria la 22 decembrie 1966 (denumită în continuare «Convenția germano-austriacă din 1966»)] referitoare la legislația germană, conform căruia, pentru accidente (și bolile profesionale) survenite în afara teritoriului Republicii Federale Germania și perioadele de asigurare realizate în afara acestui teritoriu, nu se plătesc prestații sau prestațiile se plătesc numai în anumite condiții atunci când cei care au dreptul la acestea locuiesc în afara teritoriului Republicii Federale Germania, în cazurile în care:

(i) prestația a fost deja plătită sau se poate plăti la 1 ianuarie 1994;

- (ii) beneficiarul și-a stabilit reședința în Austria până la 1 ianuarie 1994 și plata pensiilor datorate conform asigurării de pensie și de accident începe înainte de 31 decembrie 1994,

aceasta se aplică și pentru perioadele în care s-a încasat o altă pensie, inclusiv o pensie de urmaș, care o înlocuiește pe prima, dacă perioadele de încasare se succed fără întrerupere.”

- 9 Punctul 35, intitulat «Germania-Austria», litera (e) din anexa III rubrica B, intitulată „Dispoziții ale convențiilor” care nu se aplică tuturor persoanelor care fac obiectul regulamentului [articolul 3 alineatul (3) din regulament], la Regulamentul nr. 1408/71 preia conținutul anexei III rubrica A sus-menționat.

- 10 Potrivit articolului 10 alineatul (1) primul paragraf din Regulamentul nr. 1408/71:

„Dacă prezentul regulament nu prevede altceva, prestațiile de invaliditate, de limită de vârstă sau de urmaș în numerar [...] obținute în temeiul legislației unuia sau mai multor state membre nu sunt supuse niciunei reduceri, modificări, suspendări, retrageri sau confiscări pe motiv că beneficiarul locuiește pe teritoriul altui stat membru decât cel în care se află instituția debitoare.”

- 11 Articolul 10a din Regulamentul nr. 1408/71 prevede:

„Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 10 și titlului III, persoanele cărora li se aplică prezentul regulament beneficiază de prestațiile speciale necontributive în

numerar prevăzute la articolul 4 alineatul (2a) numai pe teritoriul statului membru în care își au domiciliul, în conformitate cu legislația statului respectiv, cu condiția ca aceste prestații să fie enumerate în anexa IIa. Aceste prestații se acordă de către și pe cheltuiala instituției de la locul de reședință.”

12 Articolul 89 din același regulament prevede:

„Procedurile speciale pentru aplicarea legislațiilor anumitor state membre sunt menționate în anexa VI.”

13 Anexa VI rubrica C la Regulamentul nr. 1408/71, intitulată „Germania”, prevede la punctul 1:

„Dispozițiile articolului 10 din regulament nu aduc atingere dispozițiilor în conformitate cu care accidente (și bolile profesionale) care au loc în afara teritoriului Republicii Federale Germania și perioadele realizate în afara acestui teritoriu nu dau dreptul la prestații sau dau dreptul numai în anumite condiții când titularii locuiesc în afara teritoriului Republicii Federale Germania.”

14 Articolul 94 din același regulament, intitulat „Dispoziții tranzitorii cu privire la lucrătorii salariați”, prevede:

„(1) Prezentul regulament nu dă naștere niciunui drept cu privire la o perioadă anterioară datei de 1 octombrie 1972 sau datei aplicării sale pe teritoriul statului membru respectiv sau într-o parte a teritoriului aceluși stat.

(2) Toate perioadele de asigurare și, după caz, toate perioadele de activitate salariată sau de rezidență realizate în temeiul legislației unui stat membru anterior datei de 1 octombrie 1972 sau anterior datei de punere în aplicare a prezentului regulament pe teritoriul aceluși stat membru sau într-o parte a teritoriului aceluși stat sunt luate în considerare pentru stabilirea drepturilor dobândite în temeiul dispozițiilor prezentului regulament.

(3) Sub rezerva dispozițiilor alineatului (1), un drept este dobândit în temeiul prezentului regulament chiar dacă se referă la un risc produs anterior datei de 1 octombrie 1972 sau datei de punere în aplicare a prezentului regulament pe teritoriul statului membru respectiv sau într-o parte a teritoriului aceluși stat.

[...]"

Convenția germano-austriacă din 1966

15 Articolul 4 alineatul 1 prima teză din Convenția germano-austriacă din 1966 prevede:

„Sub rezerva existenței unor dispoziții contrare în prezenta convenție, normele administrative ale unui stat parte la convenție potrivit cărora crearea unui drept la prestație, acordarea de prestații sau plata unor prestații în numerar depinde de locuirea pe teritoriul acestui stat nu se aplică persoanelor menționate la articolul 3 [resortisanți germani și austrieci] care locuiesc pe teritoriul celuilalt stat parte la prezenta convenție.”

Convenția de securitate socială încheiată între Republica Federală Germania și Republica Austria, din 4 octombrie 1995

- ¹⁶ Potrivit articolului 14 alineatul 2 litera b) din Convenția de securitate socială încheiată între Republica Federală Germania și Republica Austria la 4 octombrie 1995 (BGBl. 1998 II, p. 313), intrată în vigoare la 1 octombrie 1998 (BGBl. 1998 II, p. 2544, denumită în continuare „Convenția germano-austriacă din 1995”):

„Următoarele dispoziții rămân aplicabile:

[...]

b) Articolul 4 alineatul 1 din [Convenția germano-austriacă din 1966], în ceea ce privește dispozițiile germane potrivit cărora accidentele (boli profesionale) survenite în afara teritoriului Republicii Federale Germania, precum și perioadele realizate în afara acestui teritoriu nu conferă niciun drept la prestație sau nu conferă un astfel de drept decât în condiții determinate, atunci când avânzii-cauză locuiesc în afara teritoriului Republicii Federale Germania și în cazurile în care:

- i) prestațiile au fost alocate sau erau exigibile la data intrării în vigoare a regulamentului în raporturile dintre cele două părți contractante;
- ii) persoana interesată își stabilise reședința obișnuită în Austria înainte de intrarea în vigoare a regulamentului în raporturile dintre cele două părți

contractante, iar plata prestației datorate în temeiul asigurării de pensie și de accidente începe să fie efectuată într-un interval de 12 luni de la intrarea în vigoare a regulamentului în raporturile dintre părțile contractante; acest lucru este valabil de asemenea în ceea ce privește perioadele aferente unei alte pensii, inclusiv o pensie de urmaș, atunci când perioadele de pensie se succedă fără întrerupere.”

Codul securității sociale german

- 17 Articolul 110 alineatele (2) și (3) din volumul VI din Codul securității sociale — Regimul obligatoriu de asigurare de pensii (Sozialgesetzbuch VI — Gesetzliche Rentenversicherung, denumit în continuare „SGB VI”) prevede:

„(2) Avânzii-cauză a căror reședință obișnuită se află în străinătate încasează aceste prestații în măsura în care dispozițiile de mai jos referitoare la prestațiile acordate avânzilor-cauză în străinătate nu prevăd altfel.

(3) Dispozițiile prezentei secțiuni se aplică numai în măsura în care dreptul supranațional sau interstatat nu dispune altfel.”

- 18 Potrivit articolului 113 din SGB VI:

„(1) Punctele de pensie personale ale avânzilor-cauză se stabilesc pe baza

1. punctelor de pensie aferente perioadelor de contribuție realizate pe teritoriul federal;

[...]

Prin perioade de contribuție realizate pe teritoriul federal se înțelege perioadele de contribuție pentru care au fost plătite cotizații în aplicarea dreptului federal după data de 8 mai 1945, precum și perioadele de contribuție asimilate acestor perioade la capitolul V.

(2) Punctele de pensie personale suplimentare privind pensiile de orfan ale avânzilor-cauză se stabilesc numai pe baza perioadelor de contribuție realizate pe teritoriul federal.

(3) Punctele de pensie personale ale avânzilor-cauză care nu au cetățenia unui stat în care se aplică Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 sunt luate în considerare în proporție de 70 %.”

19 Potrivit articolului 114 din SGB VI:

„(1) Punctele de pensie personale ale avânzilor-cauză care au cetățenia unui stat în care se aplică Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 se stabilesc, în plus, pe baza:

1. punctelor de pensie aferente perioadelor fără contribuție,

I - 11960

2. punctelor de pensie suplimentare pentru perioadele de contribuție redusă și
3. deducerii punctelor de pensie care rezultă dintr-o ajustare a pensiilor, în măsura în care aceasta nu se aplică perioadelor fără contribuție sau unui supliment de puncte de pensie pentru perioadele de contribuție redusă.

Punctele de pensie stabilite potrivit primei teze sunt luate în considerare proporțional cu punctele de pensie aferente perioadelor de contribuție realizate pe teritoriul federal și cu cele stabilite în aplicarea articolului 272 alineatul 1 punctul 1 și a articolului 272 alineatul 3 prima teză în ansamblul punctelor de pensie aferente perioadelor de contribuție, inclusiv perioadelor de activitate conform [Legii privind drepturile la pensie dobândite prin contribuții în străinătate (Fremdrentengesetz), denumită în continuare „FRG”].

(2) Suplimentul de puncte de pensie personale la pensiile de urmaș a avânzilor-cauză care au cetățenia unui stat în care se aplică Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 se stabilește, în plus, pe baza:

1. perioadelor fără contribuție în proporția care rezultă din alineatul 1 a doua teză și
2. perioadelor luate în considerare pe teritoriul național.”

20 Potrivit articolului 247 alineatul (3) prima teză din capitolul V din SGB VI:

„Se consideră de asemenea drept perioade de contribuție acelea pentru care s-au plătit cotizații obligatorii sau voluntare în aplicarea legilor Reich-ului în materie de asigurare.”

21 Articolul 271 din capitolul V din SGB VI prevede:

„Perioadele de contribuție realizate pe teritoriul federal cuprind de asemenea perioadele pentru care au fost plătite, în aplicarea legislației Reich-ului în materie de asigurări în vigoare înaintea datei de 9 mai 1945:

1. cotizații obligatorii pentru o activitate salariată sau independentă exercitată pe teritoriul național sau
2. cotizații voluntare pentru perioada corespunzătoare rezidenței obișnuite pe teritoriul național sau în afara domeniilor de aplicare respective ale legilor Reich-ului în materie de asigurări.

Perioadele de educare a copiilor (Kindererziehungszeiten) sunt perioade de contribuție realizate pe teritoriul federal atunci când educația copilului s-a realizat pe teritoriul Republicii Federale Germania.”

Articolul 272 din capitolul V din SGB VI prevede:

„(1) Punctele de pensie personale ale avânzilor-cauză care au cetățenia unui stat în care se aplică Regulamentul (CEE) nr. 1408/71, născuți înainte de 19 mai 1950 și care și-au stabilit reședința obișnuită în străinătate înainte de 19 mai 1990, se stabilesc, în plus, pe baza:

1. punctelor de pensie aferente perioadelor de contribuție conform [FRG], în limita punctelor de pensie corespunzătoare perioadelor de contribuție realizate pe teritoriul federal;
2. prestației suplimentare pentru perioadele de contribuție în temeiul FRG, în limita cuantumului prestației suplimentare pentru perioadele de contribuție realizate pe teritoriul federal;
3. deducerii punctelor de pensie care rezultă dintr-o ajustare a pensiilor pentru perioade de contribuție conform FRG, proporțional cu partea de puncte de pensie limitate la punctul 1 și aferente perioadelor de contribuție conform FRG în ansamblul punctelor de pensie corespunzătoare acestor perioade și
4. suplimentului de puncte de pensie personale la pensiile de orfani pentru perioade de contribuție conform FRG în proporția care rezultă din cuprinsul punctului 3.

(2) Punctele de pensie corespunzătoare perioadelor de contribuție conform FRG, care trebuie de asemenea luate în considerare în aplicarea alineatului 1 pe bază de puncte de pensie (Est), sunt considerate puncte de pensie (Est).

(3) Sunt de asemenea considerate puncte de pensie ale avânzilor-cauză în sensul alineatului 1, care trebuie luate în considerare în limita numărului de puncte de pensie corespunzătoare perioadelor de contribuție realizate pe teritoriul federal, perioadele de contribuție realizate pe teritoriul Reich-ului. Calcularea punctelor de pensie corespunzătoare unei prestații suplimentare, unei deduceri rezultând dintr-o ajustare a pensiilor și unui supliment pentru o pensie de orfan trebuie să ia în considerare perioadele de contribuție realizate pe teritoriul Reich-ului ca și când ar fi vorba despre perioade de contribuție conform FRG.”

23 Potrivit articolului 14 din FRG:

„În măsura în care dispozițiile de mai jos nu prevăd altfel, drepturile și obligațiile beneficiarilor conform prezentei secțiuni se bazează pe dispozițiile generale aplicabile în Republica Federală Germania.”

Acțiunile principale și întrebările preliminare

Cauza C-396/05

24 Din decizia de trimitere reiese că doamna Habelt, de cetățenie germană, s-a născut la 30 ianuarie 1923 la Eulau (Jilové), în regiunea sudetă, care făcea parte la momentul respectiv din Cehoslovacia și astăzi din Republica Cehă.

I - 11964

- 25 Între ianuarie 1939 și mai 1946, doamna Habelt a lucrat la Eulau. În ceea ce privește perioada cuprinsă între 1 ianuarie 1939 și 30 aprilie 1945, aceasta a plătit cotizații obligatorii la Reichsversicherungsanstalt für Angestellte (biroul Reich-ului de asigurare pentru limită de vârstă a angajaților, denumit în continuare „RfA”), în aplicarea legilor Reich-ului german în materie de asigurare pentru limită de vârstă, și anume Legea privind regimul de asigurare socială a angajaților (Angestelltenversicherungsgesetz). RfA, situat în Berlin, era organismul de asigurare competent în urma anexării regiunii sudete de către Reich-ul german. Între 5 mai 1945 și 13 mai 1946, doamna Habelt a fost afiliată cu titlu obligatoriu la asigurarea socială în Cehoslovacia. După expulzarea sa din regiunea sudetă, aceasta s-a stabilit pe teritoriul Republicii Federale Germania.
- 26 Începând cu 1 februarie 1988, doamna Habelt încasează o pensie pentru limită de vârstă din partea Bundesversicherungsanstalt für Angestellte (organism federal de asigurare pentru angajați, denumit în continuare „Bundesversicherungsanstalt”), devenit, începând cu luna octombrie 2005, Rentenversicherung. Această pensie era bazată inițial, în afara perioadelor de educare a copiilor și a cotizațiilor voluntare, pe cotizațiile sociale obligatorii plătite pentru activitatea exercitată de persoana interesată în regiunea sudetă între 1 ianuarie 1939 și 30 aprilie 1945, precum și pe perioadele de contribuție realizate în străinătate în aplicarea FRG pentru activitatea supusă asigurării obligatorii, exercitată în Cehoslovacia între 5 mai 1945 și 13 mai 1946.
- 27 După mutarea doamnei Habelt în Belgia, la 1 august 2001, Bundesversicherungsanstalt a decis recalcularea pensiei persoanei interesate și i-a acordat, începând cu 1 decembrie 2001, o pensie lunară în quantum brut de 204,50 DM (104,56 euro), ceea ce reprezintă cu 438,05 DM (223,96 euro) mai puțin decât pensia lunară încasată până atunci.
- 28 Reclamația introdusă de doamna Habelt împotriva deciziei privind recalcularea pensiei sale a fost respinsă de către Bundesversicherungsanstalt. Potrivit acestui organism, în caz de plată a unei pensii cu titlu de asigurare obligatorie pentru limită de vârstă unui beneficiar care își are reședința obișnuită în străinătate, trebuie să se țină

cont de dispozițiile speciale în materie de plată prevăzute la articolul 113 alineatul (1) punctul 1 din SGB VI. Potrivit acestei dispoziții, punctele de pensie personale ale contribuabililor se transformă în puncte de pensie pentru perioadele de contribuție pe teritoriul german, și anume perioadele de contribuție pentru care au fost plătite cotizații în temeiul dreptului german ulterior anului 1945 și perioadele de contribuție asimilate acestora în capitolul V din SGB VI.

29 Prin urmare, Bundesversicherungsanstalt a considerat că, întrucât perioadele de contribuție realizate de persoana interesată între ianuarie 1939 și aprilie 1945 pentru o activitate exercitată în regiunea sudetă nu au fost plătite în aplicarea dreptului german aplicabil după 1945, trebuia să se raporteze la articolul 271 din SGB VI, care stabilește cotizațiile plătite înainte de 9 mai 1945 ce trebuie considerate perioade de contribuție realizate pe teritoriul Republicii Federale Germania în sensul articolului 113 alineatul (1) punctul 1 din SGB VI.

30 Bundesversicherungsanstalt arată în această privință că, în conformitate cu articolul 271 din SGB VI, perioadele de contribuție realizate pe teritoriul german sunt de asemenea perioadele pentru care, în temeiul legilor Reich-ului în materie de asigurare pentru limită de vârstă aplicabile înainte de 9 mai 1945, s-au plătit cotizații obligatorii pentru o activitate salariată sau nesalariată în Germania. Or, prin „Germania” nu ar trebui să se înțeleagă domeniul de aplicare al legilor Reich-ului în materie de asigurare, ci numai teritoriul actualei Republici Federale Germania. Prin urmare, cotizațiile obligatorii care au fost plătite în temeiul legilor Reich-ului în materie de asigurare pentru limită de vârstă pentru un post sau pentru o activitate nesalariată pe teritoriul unde se aplicau legile respective, dar în afara teritoriului actualei Republici Federale Germania, nu ar fi cotizații plătite pe teritoriul german. Acesta ar fi cazul cotizațiilor plătite de doamna Habelt între lunile ianuarie 1939 și aprilie 1945 în aplicarea reglementării Reich-ului, regiunea sudetă nefiind situată pe teritoriul actualei Republici Federale Germania.

31 Pe de altă parte, Bundesversicherungsanstalt consideră că doamna Habelt nu poate invoca nici beneficiul articolului 272 din SGB VI, în măsura în care a început să locuiască în mod obișnuit în străinătate după 19 mai 1990.

32 În urma acestei decizii de respingere a cererii sale, doamna Habelt a sesizat, la 23 martie 2002, Sozialgericht Berlin. Ca răspuns la o întrebare a acestei instanțe privind consecința asupra situației doamnei Habelt a circumstanței că regiunea sudetă face parte din teritoriul Uniunii Europene de la 1 mai 2004, Bundesversicherungsanstalt a declarat că aderarea Republicii Cehe la Uniune nu modifică situația în cauză. Potrivit punctului 1 din rubrica C din anexa VI la Regulamentul nr. 1408/71, nicio prestație nu ar putea fi plătită într-un stat membru pe baza punctelor de pensie pentru perioadele de contribuție realizate în părți ale teritoriului unde se aplicau legile de securitate socială ale Reich-ului german sau pentru perioadele realizate în aplicarea FRG.

33 Instanța de trimitere consideră că situația în cauză în acțiunea principală intră în domeniul de aplicare personal, material și temporal al Regulamentului nr. 1408/71.

34 Întrucât nu a găsit nicio justificare respectivei restricții a principiului exportabilității prestațiilor de securitate socială garantat de Tratatul CE, Sozialgericht Berlin a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Dispoziția din anexa VI rubrica D (fostă C) [intitulată] «Germania» la Regulamentul nr. 1408/71 [...] este compatibilă cu dreptul comunitar de rang superior, în special cu principiul liberei circulații – în speță, cerința privind exportarea prestațiilor menționată la articolul 42 [CE] –, în măsura în care aceasta exclude plata pensiilor care rezultă din perioade de contribuție realizate pe teritoriul Reich-ului?”

Cauza C-419/05

- 35 Doamna Möser, de cetățenie germană, s-a născut la 2 ianuarie 1923 la Pniewo, în Pomerania. Ea a emigrat din zona de ocupație rusă în 1946 pentru a se stabili pe teritoriul actualei Republici Federale Germania, unde încasează, de la 1 februarie 1988, o pensie pentru limită de vârstă de la Bundesversicherungsanstalt. Inițial, calcularea acestei pensii se baza în special pe perioadele de contribuție obligatorie realizate de persoana interesată între 1 aprilie 1937 și 1 februarie 1945 pentru activități exercitate în Pomerania, într-o parte a teritoriului unde se aplicau legile de securitate socială ale Reich-ului german și care aparține astăzi Republicii Polonia.
- 36 După mutarea doamnei Möser în Spania, la 1 iulie 2001, pensia sa pentru limită de vârstă a fost recalculată de la 1 septembrie 2001. Diminuarea cu 143,15 euro a acestei pensii care rezultă din recalculare a fost motivată de faptul că, în măsura în care persoana interesată locuiește în străinătate, perioadele de contribuție realizate în afara teritoriului actualei Republici Federale Germania nu ar putea fi luate în considerare. De la 1 iunie 2004, doamna Möser locuiește în Regatul Unit.
- 37 După mai multe tentative de a obține o decizie privind reclamația sa, doamna Möser a introdus, la 17 mai 2002, în fața instanței de trimitere o acțiune în constatarea abținerii de a acționa. Prin Decizia din 14 iulie 2003, Bundesversicherungsanstalt a respins reclamația sa.
- 38 La 9 august 2003, doamna Möser a sesizat instanța de trimitere în scopul anulării respectivei decizii. Această instanță, pe baza aceluiași considerente precum cele dezvoltate în cauza C-396/05 și după ce a constatat că persoana interesată nu avea nici dreptul la plata unei pensii pentru limită de vârstă în temeiul regimului de asigurare de pensii polonez, a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții o întrebare preliminară identică cu cea adresată Curții în cauza C-396/05.

Cauza C-450/05

- 39 Domnul Wachter s-a născut în România în 1936. El are cetățenie austriacă și beneficiază de statutul de persoană deplasată (expatriată) în sensul Legii germane privind persoanele deplasate și refugiate (Bundesvertriebenengesetz, denumită în continuare „BVG”).
- 40 În 1970, el a părăsit România pentru a se instala și a munci în Austria, unde locuiește de atunci. În luna noiembrie 1995, Bundesversicherungsanstalt a recunoscut, în aplicarea FRG, perioadele de muncă și de contribuție realizate de domnul Wachter în România, între luna septembrie 1953 și luna octombrie 1970, drept perioade de contribuție obligatorie în cadrul asigurării germane pentru limită de vârstă, dat fiind că partea interesată beneficiază de statutul de persoană deplasată în sensul BVG.
- 41 În luna iunie 1999, domnul Wachter a solicitat plata unei pensii pentru limită de vârstă începând cu 1 august 1999, dată la care ar împlini 63 de ani. Această cerere a fost respinsă pentru motivul că perioadele de contribuție realizate pe lângă un organism străin și care dau dreptul la o pensie potrivit modalităților prevăzute de FRG nu pot determina plata unei pensii în străinătate. Regulamentele comunitare care au înlocuit Convenția germano-austriacă din 1966 nu ar prevedea altceva.
- 42 Acțiunea formulată de domnul Wachter împotriva acestei decizii în fața Sozialgericht Berlin a fost respinsă prin Hotărârea din 9 iulie 2001.
- 43 În susținerea apelului formulat în fața Landessozialgericht Berlin-Brandenburg, domnul Wachter arată că, în temeiul Convenției germano-austriece din 1966, beneficia până la 31 decembrie 1993, în calitate de resortisant austriac ce locuiește în

Austria, de același statut ca un resortisant german care locuiește în Germania. Or, întrucât această convenție a fost abrogată începând cu 1 ianuarie 1994 prin Regulamentul nr. 1408/71, principiul asimilării teritoriale pe care aceasta îl prevedea nu s-ar mai aplica decât cu anumite condiții pe care acesta nu le-ar îndeplini [punctul 35 litera (e) din rubricile A și B din anexa III la Regulamentul nr. 1408/71 și punctul 1 din rubrica C din anexa VI la acest regulament].

44 Domnul Wachter arată că aplicarea Regulamentului nr. 1408/71 a avut drept consecință plasarea sa într-o situație mai puțin avantajoasă decât cea anterioară. Principiul liberei circulații a persoanelor s-ar opune unei astfel de consecințe.

45 Instanța de trimitere observă că, potrivit dreptului german aplicabil, pensiile datorate pentru perioadele care intră în sfera FRG nu pot fi plătite în străinătate, dar că articolul 4 alineatul 1 prima teză din Convenția germano-austriacă din 1966 prevedea plata în străinătate a unor pensii bazate pe perioade de contribuție conform FRG. Principiul asimilării teritoriale se aplica, așadar, fără restricție, în măsura în care această convenție făcea inaplicabile dispozițiile reglementării germane care se opuneau transferului în străinătate a pensiilor într-un astfel de caz [articolul 110 alineatul 2, articolul 113 alineatul (1) și articolul 272 din SGB VI].

46 Aceasta își pune problema dacă aplicarea în cazul Republicii Austria, începând cu 1 ianuarie 1994, a Regulamentului nr. 1408/71, care abrogă în mod automat toate convențiile bilaterale, este compatibilă cu dreptul de liberă circulație garantat prin tratat.

47 Instanța de trimitere adaugă că articolul 10 din Regulamentul nr. 1408/71 prevede, într-adevăr, o asimilare teritorială. Totuși, aceasta ar fi din nou înlăturată prin dispozițiile punctului 1 din rubrica C din anexa VI la Regulamentul nr. 1408/71 cu

privire la perioadele de contribuție realizate în anumite părți ale teritoriului unde se aplicau legile de securitate socială ale Reich-ului german, precum și la cele realizate conform FRG.

48 Cu toate acestea, ar exista o excepție la această restricție de la principiul exportabilității prestațiilor de securitate socială, tocmai în raport cu articolul 4 alineatul 1 prima teză din Convenția germano-austriacă din 1966. Într-adevăr, dispozițiile punctului 35 litera (e) din rubricile A și B din anexa III la Regulamentul nr. 1408/71 enumeră dispozițiile convențiilor de securitate socială care rămân aplicabile fără a aduce atingere articolului 6 din acest regulament și, respectiv, dispozițiile din aceste convenții care rămân în vigoare și al căror beneficiu nu vizează toate persoanele cărora li se aplică regulamentul menționat. Totuși, domnul Wachter nu ar îndeplini condițiile prevăzute de aceste dispoziții pentru a putea invoca beneficiul Convenției germano-austriece din 1966.

49 În opinia instanței de trimitere, nu este exclus ca dispozițiile punctului 35 litera (e) din rubricile A și B din anexa III , precum și cele ale punctului 1 din rubrica C din anexa VI la Regulamentul nr. 1408/71 să fie, cel puțin într-o situație precum cea în cauză în acțiunea principală, contrare principiului liberei circulații a persoanelor și în special principiului exportabilității prestațiilor de securitate socială menționat la articolul 42 CE, întrucât acestea ar avea ca efect să se opună plății către persoana interesată a pensiei pentru limită de vârstă într-un alt stat membru în cazul în care aceasta se bazează în exclusivitate pe perioade de contribuție realizate conform FRG.

50 În aceste condiții, Landessozialgericht Berlin-Brandenburg a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curtii următoarea întrebare preliminară:

„Punctul 35 [, intitulat] «Germania-Austria» litera (e) din rubrica A și punctul 35 [, intitulat] «Germania-Austria», litera (e) din rubrica B din anexa III la Regulamentul (CEE) nr. 1408/71, precum și punctul 1 din rubrica C [, intitulată] «Germania» din

anexa VI la același regulament sunt compatibile cu normele superioare de drept comunitar, în special cu principiul liberei circulații consacrat de dispozițiile coroborate ale articolelor 39 CE și 42 CE?”

51 Prin scrisoarea depusă la 3 februarie 2006, instanța de trimitere a făcut următoarele precizări privind întrebarea preliminară:

„1) Prin punctul 35 [, intitulat] «Germania-Austria», litera (e) din rubricile A și B din anexa III la Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 – devenit punctul 83 după renumeroarea anexelor la Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 ca urmare a extinderii către Est de la 1 mai 2004 – se înțelege versiunea aplicabilă până la intrarea în vigoare a Regulamentului (CE) nr. 647/2005 la 5 mai 2005. Norma care figurează în anexă corespunde articolului 14 alineatul 2 litera b) din [Convenția germano-austriacă din 1995], la care se referă de asemenea întrebarea preliminară în ceea ce privește situația juridică aplicabilă în 1999 (împlinirea celui de al 63-lea an).

2) Punctul 1 din rubrica C [, intitulată] «Germania» din anexa VI la Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 corespunde punctului 1 din rubrica D [, intitulată] «Germania» din anexa VI la Regulamentul (CEE) nr. 1408/71, potrivit renumerotării efectuate în urma extinderii către Est de la 1 mai 2004.”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la întrebarea preliminară în cauzele C-396/05 și C-419/05

52 Conform punctului 1 din rubrica C din anexa VI la Regulamentul nr. 1408/71, articolul 10 din acest regulament, care prevede principiul renunțării la clauzele de rezidență, nu aduce atingere dispozițiilor în conformitate cu care perioadele realizate

în afara teritoriului Republicii Federale Germania nu conferă dreptul la plata de prestații sau conferă acest drept numai în anumite condiții când titularii locuiesc în afara teritoriului respectiv.

- 53 Prin intermediul întrebării sale, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă dispozițiile punctului 1 din rubrica C din anexa VI la Regulamentul nr. 1408/71 sunt compatibile cu libertatea de circulație a persoanelor și în special cu articolul 42 CE, în măsura în care acestea permit ca, în împrejurări precum cele din acțiunea principală, luarea în considerare, în scopul plății prestațiilor pentru limită de vârstă, a unor perioade de contribuție realizate, între 1937 și 1945, în părți ale teritoriului în care se aplicau legile de securitate socială ale Reich-ului german, dar care se află în afara teritoriului Republicii Federale Germania, să fie supusă condiției ca beneficiarul să locuiască în acest stat membru.
- 54 În primul rând, trebuie să se analizeze dacă o situație precum cea a reclamantelor din acțiunea principală intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1408/71.
- 55 De la bun început, trebuie constatat că, potrivit articolului 94 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1408/71, persoanele aflate în situația doamnelor Habelt și Möser pot invoca luarea în considerare, pentru stabilirea drepturilor conferite potrivit acestui regulament, în speță începând cu 1 februarie 1988, a oricărei perioade de asigurare, de activitate salariată sau de rezidență realizate în temeiul legislației germane anterior datei de punere în aplicare a prezentului regulament (a se vedea în acest sens în special Hotărârea din 7 februarie 2002, Kauer, C-28/00, Rec., p. I-1343, punctele 22 și 46).
- 56 Pe de altă parte, este cert că doamnele Habelt și Möser, care sunt lucrătoare pensionate afiliate la regimul german de securitate socială, intră în domeniul de aplicare

material al Regulamentului nr. 1408/71, astfel cum este definit la articolul 2 alineatul (1), potrivit căruia acest regulament se aplică în special „lucrătorilor salariați sau care desfășoară activități independente care s-au supus sau fac obiectul legislației unuia sau mai multor state membre și care sunt cetățeni ai unuia dintre statele membre.”

57 Într-adevăr, potrivit jurisprudenței Curții, titularii unei pensii sau ai unei rente datorate conform legislației unuia sau a mai multor state membre, chiar dacă nu exercită o activitate profesională, intră în sfera de aplicare a dispozițiilor Regulamentului nr. 1408/71 privind lucrătorii datorită afilierii lor la un regim de securitate socială (a se vedea în special Hotărârea din 5 martie 1998, Kulzer, C-194/96, Rec., p. I-895, punctul 24).

58 Rentenversicherung și guvernul german contestă totuși faptul că prestațiile în litigiu ar intra în domeniul de aplicare material al Regulamentului nr. 1408/71. Aceștia afirmă că prestațiile respective aparțin „regimurilor de prestații în favoarea victimelor de război sau pentru consecințele acestuia” care sunt excluse din domeniul de aplicare al acestui regulament în conformitate cu articolul 4 alineatul (4). În această privință, aceștia fac trimitere la Hotărârea Curții din 31 martie 1977, Fossi (79/76, Rec., p. 667), și la Hotărârea Curții din 22 februarie 1979, Tinelli (144/78, Rec., p. 757), care ar fi confirmat validitatea excluderii unor prestații precum cele în cauză în acțiunea principală din domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1408/71.

59 În opinia Rentenversicherung și a guvernului german, în aceste hotărâri, care se refereau la rente de accidente și la prestații de invaliditate în raport cu perioade de contribuție realizate înainte de 1945 în părți ale teritoriului unde se aplicau legile de securitate socială ale Reich-ului german, dar care erau situate în afara teritoriului Republicii Federale Germania, Curtea a apreciat că aceste rente și prestații nu trebuiau considerate ca aparținând domeniului securității sociale. În acest scop, Curtea a ținut cont de împrejurarea că instituțiile de asigurare competente la care fuseseră afiliate persoanele avute în vedere de dispoziția în cauză nu mai existau sau se aflau în afara teritoriului Republicii Federale Germania, de faptul că legislația germană în cauză avea drept scop să faciliteze anumite situații rezultate din

evenimentele legate de regimul național-socialist și de al Doilea Război Mondial și, în sfârșit, de faptul că plata prestațiilor în cauză avea, în raport cu resortisanții naționali, un caracter discreționar în cazul în care aceștia locuiau în străinătate.

60 De asemenea, în opinia Rentenversicherung și a guvernului german, aceste considerente rămân valabile și în prezent. Organismele de asigurare socială de la momentul respectiv, printre care RfA, au fost desființate în urma modificărilor teritoriale, precum și a deplasărilor de populații în timpul și după terminarea celui de al Doilea Război Mondial, iar drepturile aferente acestor perioade nu mai pot fi exercitate pe lângă aceste organisme. Dispozițiile pertinente din SGB VI, în special articolele 271 și 272, ar reprezenta o reglementare specifică privind consecințele războiului respectiv. Prestațiile de pensie care decurg din aceste perioade ar fi prestații pe care Republica Federală Germania le-ar furniza în temeiul răspunderii sale istorice; totuși, acest stat membru s-ar fi asigurat mereu ca persoanele în cauză să locuiască în mod obișnuit în Germania și să își păstreze reședința în Germania la vârsta pensionării.

61 Această argumentație nu poate fi admisă.

62 Potrivit articolului 4 alineatul (1) literele (c) și (d) din Regulamentul nr. 1408/71, acesta se aplică legislațiilor referitoare la domeniile de securitate socială care privesc prestațiile pentru limită de vârstă și de urmaș ca prestații de securitate socială.

63 O prestație poate fi considerată prestație de securitate socială în măsura în care aceasta se acordă beneficiarilor independent de orice apreciere individuală și discreționară a nevoilor personale, pe baza unei situații definite conform prevederilor legale, și se referă la unul dintre riscurile expres enumerate la articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71 (a se vedea în special Hotărârea din 21 februarie 2006, Hosse, C-286/03, Rec., p. I-1771, punctul 37).

⁶⁴ Astfel cum Curtea a statuat în mod constant, obiectivul articolelor 39 CE și 42 CE nu ar fi atins dacă lucrătorii, în urma exercitării dreptului lor de liberă circulație, ar trebui să piardă avantaje de securitate socială pe care le asigură legislația unui stat membru, în special atunci când aceste avantaje reprezintă contraprestația pentru cotizațiile pe care aceștia le-au plătit (a se vedea în special Hotărârea din 8 martie 2001, Jauch, C-215/99, Rec., p. I-1901, punctul 20).

⁶⁵ Desigur, legiuitorul comunitar are libertatea de a adopta, în cadrul punerii în aplicare a articolului 42 CE, dispoziții care exclud anumite prestații determinate din domeniul de aplicare al acestor măsuri. Astfel de dispoziții, precum cele prevăzute la articolul 4 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1408/71, trebuie interpretate în mod strict (a se vedea în special hotărârea Hosse, citată anterior, punctul 37). Acest lucru presupune că dispozițiile nu se pot aplica decât unor prestații care îndeplinesc condițiile pe care le stabilesc. Articolul 4 alineatul (4) din regulamentul respectiv exclude din domeniul de aplicare al acestuia regimurile de prestații în favoarea victimelor de război sau pentru consecințele acestuia.

⁶⁶ După cum reiese din deciziile de trimitere, din articolul 247 alineatul (3) prima teză din SGB VI rezultă că perioadele de contribuție realizate de către reclamantele din acțiunea principală în părțile teritoriului unde se aplicau legile de securitate socială ale Reich-ului german în cursul perioadelor în cauză în acțiunea principală nu sunt recunoscute ca atare din cauza războiului, ci pentru că s-au plătit cotizații în aplicarea legilor germane în materie de asigurare pentru limită de vârstă. Prestațiile în litigiu sunt finanțate, precum pensiile care se întemeiază pe perioade realizate pe teritoriul actualei Republici Federale Germania, prin cotizațiile persoanelor asigurate care exercită în prezent o activitate (articolul 153 din SGB VI).

⁶⁷ Pe de altă parte, plata unor astfel de prestații față de beneficiarii care locuiesc în afara teritoriului Republicii Federale Germania nu este discreționară, fie chiar și în măsura

în care articolul 272 alineatele (1) și (3) din SGB VI prevede că pensiile corespunzătoare perioadelor de contribuție realizate în părțile teritoriului unde erau aplicabile legile de securitate socială ale Reich-ului german sunt, ca regulă generală, plătite în străinătate atunci când avânzii-cauză sunt născuți înainte de 19 mai 1950 și și-au stabilit reședința obișnuită în străinătate înainte de 19 mai 1990.

- 68 Având în vedere finalitatea acestora și condițiile lor de acordare, prestații precum cele în cauză în acțiunea principală nu pot fi, așadar, considerate prestații în favoarea victimelor de război sau pentru consecințele acestuia, menționate la articolul 4 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1408/71.
- 69 Prin urmare, astfel de prestații trebuie considerate, având în vedere caracteristicile arătate la punctele 66 și 67 din prezenta hotărâre, prestații pentru limită de vârstă și de urmaș în sensul articolului 4 alineatul (1) literele (c) și (d) din Regulamentul nr. 1408/71.
- 70 Contrar tezei susținute de Rentenversicherung și de guvernul german, împrejurarea că RfA a dispărut după al Doilea Război Mondial nu modifică această concluzie, independent de ce s-a întâmplat cu capitalul acumulat de RfA și cu bunurile acestuia, dat fiind că este cert că s-au plătit cotizații în aplicarea legilor germane în materie de asigurare pentru limită de vârstă în sensul articolului 247 alineatul (3) punctul 1 din SGB VI.
- 71 Se adaugă la aceasta faptul că persoane care, în cursul perioadelor în litigiu, precum reclamantele din acțiunea principală, erau asigurate pe lângă RfA, dar care, spre deosebire de acestea, își aveau reședința pe teritoriul actualei Republici Federale Germania, nu sunt avute în vedere de clauza de rezidență în litigiu, deși, în ambele cazuri, s-au plătit cotizații de securitate socială către RfA, care a dispărut între timp.

- 72 Concluzia care figurează la punctul 69 din prezenta hotărâre este confirmată de declarația Republicii Federale Germania, conform articolului 5 din Regulamentul nr. 1408/71 (JO 2003, C 210, p. 1), care, la punctul I, referitor la legislațiile și la regimurile menționate la articolul 4 alineatele (1) și (2) din acest regulament, prevede la rubrica 3 litera (a), în legătură cu regimul obligatoriu de asigurare pentru limită de vârstă, „Codul securității sociale, volumul VI, din 18 decembrie 1989”, în care figurează articolul 247 din SGB VI.
- 73 În măsura în care situația reclamantelor din acțiunea principală se încadrează în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1408/71, trebuie să se observe că, potrivit articolului 10 din acest regulament, ridicarea clauzelor de rezidență este garantată „dacă prezentul regulament nu prevede altceva”.
- 74 După cum s-a constatat anterior, punctul 1 din rubrica C din anexa VI la Regulamentul nr. 1408/71 prevede tocmai că dispozițiile articolului 10 din același regulament nu aduc atingere dispozițiilor în conformitate cu care perioadele realizate în afara teritoriului Republicii Federale Germania nu conferă dreptul la prestații sau conferă acest drept numai în anumite condiții când titularii locuiesc în afara acestui teritoriu.
- 75 Așadar, trebuie analizat, în al doilea rând, astfel cum solicită instanța de trimitere, dacă articolul 42 CE se opune dispoziției respective din anexa VI, în măsura în care aceasta permite ca, în împrejurări precum cele din cauzele principale, luarea în considerare a perioadelor de contribuție realizate în părțile teritoriului unde se aplicau legile de securitate socială ale Reich-ului german în vederea plății prestațiilor pentru limită de vârstă să fie supusă condiției ca beneficiarul să locuiască pe teritoriul Republicii Federale Germania.
- 76 În cauzele principale, este cert că transferul reședinței părților interesate într-un alt stat membru decât Republica Federală Germania a avut drept consecință o diminuare considerabilă a pensiei lor pentru limită de vârstă.

- 77 Rentenversicherung și guvernul german afirmă că obstacolul în calea liberei circulații a persoanelor care rezultă este justificat în măsura în care acesta tinde să asigure integrarea în societatea Republicii Federale Germania a refugiaților fostelor teritorii din Est și permite totodată acestui stat membru să prevină consecințele financiare dificil de surmontat ca urmare a dispariției RfA, având în vedere numărul de beneficiari potențiali, care este practic imposibil de controlat din cauza celui de al Doilea Război Mondial, în cursul căruia părți mari din Europa de Est s-au aflat sub dominație germană. Acest grup de persoane nu ar putea fi delimitat în mod rezonabil de un alt criteriu obiectiv decât cel al rezidenței.
- 78 Trebuie arătat că dispozițiile Regulamentului nr. 1408/71 privind renunțarea la clauzele de rezidență reprezintă măsuri de aplicare a articolului 42 CE adoptate pentru stabilirea, în domeniul securității sociale, a liberei circulații a lucrătorilor, garantate de articolul 39 CE (a se vedea în special Hotărârea Jauch, citată anterior, punctul 20, și Hotărârea din 11 septembrie 2007, Hendrix, C-287/05, Rep., p. I-6909, punctul 52). Curtea a apreciat de asemenea că dispozițiile Regulamentului nr. 1408/71 care vizează să garanteze beneficierea de prestațiile de securitate socială, aflate în sarcina statului competent, chiar dacă persoana asigurată, care a lucrat exclusiv în statul său de origine, are reședința sau o transferă într-un alt stat membru, contribuie evident la garantarea libertății de circulație a lucrătorilor, în temeiul articolului 39 CE, dar și a cetățenilor Uniunii, în interiorul Comunității Europene, în temeiul articolului 18 CE (a se vedea în acest sens în special Hotărârea din 23 noiembrie 2000, Elsen, C-135/99, Rec., p. I-10409, punctul 35).
- 79 Astfel cum Comisia Comunităților Europene a observat în mod întemeiat, refuzul autorităților germane de a lua în considerare, la calcularea pensiilor pentru limită de vârstă, cotizațiile plătite de către reclamantele din acțiunea principală în cursul perioadelor în litigiu face în mod evident mai dificilă și chiar împiedică exercitarea de către persoanele interesate a dreptului lor de liberă circulație în interiorul Uniunii și reprezintă, așadar, un obstacol în calea acestei libertăți.

80 Trebuie analizat dacă un astfel de refuz poate fi justificat în mod obiectiv.

81 În ceea ce privește prestațiile speciale cu caracter necontributiv menționate în anexa II bis la Regulamentul nr. 1408/71, Curtea a apreciat că legiuitorul comunitar are libertatea de a adopta, în cadrul punerii în aplicare a articolului 42 CE, dispoziții derogatorii de la principiul exportabilității prestațiilor de securitate socială. În special, astfel cum a admis deja Curtea, o condiție de rezidență în statul instituției competente poate fi impusă în mod legitim pentru acordarea de prestații strâns legate de mediul social (a se vedea în special Hotărârea din 27 septembrie 1988, Lenoir, 313/86, Rec., p. 5391, punctul 16, Hotărârea din 4 noiembrie 1997, Snares, C-20/96, Rec., p. I-6057, punctul 42, și Hotărârea din 6 iulie 2006, Kersbergen-Lap și Dams-Schipper, C-154/05, Rec., p. I-6249, punctul 33).

82 În mod vădit, nu aceasta este situația unor prestații de securitate socială care, precum în cauzele principale, intră în sfera de aplicare a articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71; acestea nu apar ca fiind legate de mediul social caracteristic al statului membru care le-a instituit și, prin urmare, ca fiind susceptibile de a fi supuse unei condiții de rezidență. A permite, în aceste condiții, statului membru competent să invoce motive de integrare în viața socială a acestui stat cu scopul de a impune o clauză de rezidență ar fi contrar în mod direct obiectivului fundamental al Uniunii care constă în favorizarea circulației persoanelor în interiorul acesteia și a integrării lor în societatea altor state membre.

83 Pe de altă parte, deși Curtea a admis deja că riscul de a aduce o atingere gravă echilibrului financiar al unui sistem de securitate socială poate justifica astfel de obstacole (a se vedea în special Hotărârea din 28 aprilie 1998, Kohll, C-158/96, Rec., p. I-1931, punctul 41), se impune constatarea că guvernul german nu a demonstrat în ce fel transferuri de reședință în afara Germaniei, precum cele efectuate în cauzele principale, pot îngreuna obligațiile financiare ale regimului de securitate socială german.

84 Prin urmare, numai cu încălcarea articolului 42 CE acordarea unei prestații pentru limită de vârstă precum cea în cauză în acțiunile principale, în aplicarea punctului 1 din rubrica C din anexa VI, poate fi supusă unei condiții de rezidență pe teritoriul statului competent.

85 Având în vedere considerentele prezentate mai sus, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că dispozițiile punctului 1 din rubrica C din anexa VI la Regulamentul nr. 1408/71 sunt incompatibile cu libera circulație a persoanelor și în special cu articolul 42 CE, în măsura în care acestea permit ca, în împrejurări precum cele din acțiunea principală, luarea în considerare, în scopul plății prestațiilor pentru limită de vârstă, a unor perioade de contribuție realizate, între 1937 și 1945, în părți ale teritoriului în care se aplicau legile de securitate socială ale Reich-ului german, dar care se află în afara teritoriului Republicii Federale Germania, să fie supusă condiției ca beneficiarul să locuiască pe teritoriul acestui stat membru.

Cu privire la întrebarea preliminară din cauza C-450/05

86 Prin intermediul întrebării sale, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă, pe de o parte, dispozițiile punctului 35 litera (e) din rubricile A și B din anexa III la Regulamentul nr. 1408/71 sunt compatibile cu articolele 39 CE și 42 CE și, pe de altă parte, dispozițiile punctului 1 din rubrica C din anexa VI la același regulament sunt compatibile cu libera circulație a persoanelor și în special cu articolul 42 CE, în măsura în care acestea permit ca, în împrejurări precum cele din acțiunea principală, luarea în considerare, în ceea ce privește plata prestațiilor pentru limită de vârstă, a unor perioade de contribuție realizate în temeiul FRG între 1953 și 1970 în România, să fie supusă condiției ca beneficiarii să locuiască pe teritoriul Republicii Federale Germania.

Cu privire la validitatea dispozițiilor punctului 35 litera (e) din rubricile A și B din anexa III la Regulamentul nr. 1408/71

⁸⁷ Potrivit articolului 7 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul nr. 1408/71, dispozițiile convențiilor privind securitatea socială enumerate în anexa III la acest regulament rămân în vigoare, fără a aduce atingere articolului 6 din același regulament, potrivit căruia acesta înlocuiește, în principiu, cu privire la domeniile sale de aplicare personal și material, convențiile de securitate socială la care sunt părți două sau mai multe state membre.

⁸⁸ Potrivit punctului 35 litera (e) din rubricile A și B din anexa III la Regulamentul nr. 1408/71, articolul 4 alineatul 1 din Convenția germano-austriacă din 1966 rămâne aplicabil dacă prestația a fost deja plătită sau se poate plăti la 1 ianuarie 1994 sau dacă beneficiarul și-a stabilit reședința în Austria până la 1 ianuarie 1994 și dacă plata pensiilor datorate în temeiul asigurării de pensii și de accident începe înainte de 31 decembrie 1994. Aplicabilitatea articolului 4 alineatul 1, citat anterior, fără a aduce atingere articolului 6 din Regulamentul nr. 1408/71, privește legislația germană care, potrivit instanței de trimitere, prevede că perioadele de asigurare realizate în afara teritoriului Republicii Federale Germania nu conferă dreptul la prestații sau conferă acest drept numai în anumite condiții atunci când beneficiarii acestor prestații nu locuiesc pe teritoriul respectiv.

⁸⁹ Aceste dispoziții din respectiva anexă III corespund celor de la articolul 14 alineatul 2 litera b) din Convenția germano-austriacă din 1995, intrată în vigoare la 1 octombrie 1998, potrivit căreia articolul 4 alineatul 1 din Convenția germano-austriacă din 1966 rămâne aplicabil în cazurile prevăzute de această anexă.

- 90 Astfel cum observă instanța de trimitere, situația domnului Wachter, care nu intră în cadrul niciunei prevederi a dispozițiilor relevante din SGB VI în scopul de a beneficia de plata în străinătate a prestațiilor în cauză în acțiunea principală, nu se încadrează nici în vreunul dintre cazurile sus-menționate, întrucât dreptul său la o pensie pentru limită de vârstă a luat naștere numai începând cu data de 1 august 1999.
- 91 În fața instanței de trimitere, domnul Wachter observă că dacă până la 1 ianuarie 1994, data intrării în vigoare a Regulamentului nr. 1408/71 față de Republica Austria (a se vedea punctul 94 din prezenta hotărâre), se putea prevala de articolul 4 alineatul 1 prima teză din Convenția germano-austriacă din 1966 în scopul de a beneficia de renunțarea la clauzele de rezidență prevăzute de acest articol, aplicarea Regulamentului nr. 1408/71 a avut drept consecință, conform articolului 6, înlocuirea convenției prin acest regulament.
- 92 Desigur, fără a aduce atingere articolului 6 din Regulamentul nr. 1408/71, articolul 7 alineatul (2) litera (c) din acesta prevede că dispozițiile convențiilor de securitate socială menționate în anexa III la același regulament rămân aplicabile. Totuși, astfel cum s-a arătat anterior, domnul Wachter nu îndeplinește condițiile enunțate la punctul 35 litera (e) din rubricile A și B din anexa respectivă pentru a beneficia de prevederile articolului 4 alineatul 1 prima teză din Convenția germano-austriacă din 1966 și, prin urmare, de plata prestațiilor pentru limită de vârstă în temeiul FRG, dat fiind că nu locuiește pe teritoriul Republicii Federale Germania.
- 93 Pentru a răspunde instanței de trimitere, trebuie să se verifice dacă, contrar tezei susținute de Rentenversicherung și de guvernul german, o situație precum cea a reclamantului din acțiunea principală se încadrează în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1408/71.

- 94 În această privință, trebuie să se arate mai întâi că Regulamentul nr. 1408/71 a devenit aplicabil față de Republica Austria la 1 ianuarie 1994 prin Acordul privind Spațiul Economic European din 2 mai 1992 (JO 1994, L 1, p. 3) și că, începând cu 1 ianuarie 1995, regulamentul respectiv s-a aplicat acestui stat membru ca membru al Uniunii.
- 95 În aplicarea articolului 94 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1408/71, o persoană aflată în situația domnului Wachter poate invoca luarea în considerare, pentru stabilirea drepturilor dobândite în temeiul dispozițiilor prezentului regulament, în speță începând cu 1 august 1999, a oricărei perioade de asigurare, de activitate salariată sau de rezidență realizate în temeiul legislației unui stat membru anterior datei de punere în aplicare a respectivului regulament.
- 96 Apoi, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 56 și 57 din prezenta hotărâre, o persoană aflată în situația domnului Wachter, care este un lucrător austriac pensionat, beneficiar al prestațiilor pentru limită de vârstă în temeiul legislației germane, intră în domeniul de aplicare personal al Regulamentului nr. 1408/71, astfel cum este definit la articolul 2 alineatul (1), potrivit căruia acest regulament se aplică în special „lucrătorilor salariați sau care desfășoară activități independente care s-au supus sau fac obiectul legislației unuia sau mai multor state membre și care sunt cetățeni ai unuia dintre statele membre”.
- 97 Împrejurarea că domnul Wachter, după ce a părăsit România, s-a stabilit în Austria în 1970, fără ca apoi să fi lucrat sau să fi locuit într-un alt stat membru, nu modifică această concluzie, dat fiind că, în special, persoana interesată invocă beneficiul unei pensii pentru limită de vârstă în temeiul legislației unui alt stat membru decât cel de rezidență (a se vedea în acest sens în special Hotărârea din 10 mai 2001, Rundgren, C-389/99, Rec., p. I-3731, punctul 35).

- 98 Rentenversicherung și guvernul german contestă faptul că prestațiile în cauză în acțiunea principală, întemeiate pe FRG, intră în domeniul de aplicare material al Regulamentului nr. 1408/71, pentru motivul că acestea intră în sfera „regimurilor de prestații pentru victimele de război sau pentru consecințele acestuia”, care sunt excluse din domeniul de aplicare al respectivului regulament, conform articolului 4 alineatul (4).
- 99 Guvernul german arată, în această privință, că perioadele de contribuție realizate pe lângă un organism de asigurare pentru limită de vârstă străin pot fi calculate ca perioade de asigurare germane dacă persoana asigurată face parte dintre persoanele deplasate și repatriate recunoscute de BVG, și anume în special persoanele care, în calitate de resortisanți german sau de persoane de origine germană, aveau domiciliul pe teritoriile germane din Est sau în străinătate și care au pierdut acest domiciliu din cauza evenimentelor legate de cel de al Doilea Război Mondial, în urma unei deplasări ca urmare a unei expulzări sau a unui exod.
- 100 Această reglementare ar trebui analizată în contextul situației minorităților germane din Europa de Est și din Asia Centrală, care au cunoscut o soartă deosebit de dificilă și după cel de al Doilea Război Mondial. Din acest motiv, Republica Federală Germania ar recunoaște o responsabilitate specială pentru acest destin. Această responsabilitate ar fi asumată în sensul că, pe de o parte, persoanele interesate pot decide să își construiască viitorul în patria lor de la acel moment sau să se întoarcă în Germania în cadrul dispozițiilor legale de integrare și, pe de altă parte, integrarea socială a persoanelor repatriate ar face obiectul unui sprijin.
- 101 FRG ar face parte din aceste măsuri de integrare și persoanele interesate ar fi, în principiu, plasate în aceeași situație ca și cum și-ar fi încheiat viața profesională în Germania. Perioadele de contribuție pe care persoanele interesate le-au realizat pe lângă un organism străin de asigurare pentru limită de vârstă ar fi integrate în dreptul german al pensiilor și ar fi indemnizate în același quantum cu pensiile germane.

102 Această integrare ar fi necesară fie pentru că organismele de asigurare străine competente nu își exportă pensiile, fie pentru că, în Germania, pensiile străine exportate nu sunt suficiente pentru a garanta persoanelor interesate venituri suficiente pentru a face față nevoilor. Prestațiile rezultate din perioade care intră în sfera de aplicare a FRG ar fi destinate acordării unei garanții suplimentare, de înlocuire sau complementare împotriva riscului de limită de vârstă legat de mediul economic și social din Germania.

103 În plus, acordarea de prestații în Germania, rezultate din perioade care intră în sfera FRG, nu ar depinde de împrejurarea că persoanele în cauză au plătit contribuții la asigurarea pentru limită de vârstă germană. Statul federal ar rambursa organismelor de asigurare pentru limită de vârstă, în aplicarea articolului 291b din SGB VI, prin intermediul unor fonduri publice, cheltuielile efectuate cu aceste prestații. Acestea din urmă ar reprezenta, din punct de vedere material, o indemnizație pentru dezavantajele legate de regimul național-socialist și de război, îmbrăcând totodată, din punct de vedere juridic, o formă de securitate socială pentru facilitarea integrării populației în cauză atât la nivel psihologic, cât și la nivel economic.

104 Aceste dispoziții legale ar fi limitate în timp și ar trebui înțelese în contextul diminuării consecințelor războiului. Pe de altă parte, prestațiile respective s-ar întemeia pe principiul integrării și al recunoașterii naționale a deplasării, precum și pe diminuarea consecințelor negative legate de acesta. Totuși, acestea nu ar corespunde niciunei cotizații plătite unui organism situat pe teritoriul actual al Republicii Federale Germania. Această idee de integrare ar fi valabilă și astăzi, la mai mult de 60 de ani de la sfârșitul celui de al Doilea Război Mondial.

105 Prin urmare, criteriile stabilite în Hotărârile Fossi și Tinelli, citate anterior, ar fi încă utile. Pensiile în litigiu, care ar proveni din reglementarea privind persoanele deplasate și care ar urmări încă, în pofida timpului scurs, scopul de a integra în societatea

germană persoanele afectate de consecințele războiului, ar trebui calificate, potrivit acestor criterii, drept „regim de prestații pentru victimele războiului”.

106 Această argumentație nu poate fi admisă.

107 Astfel cum s-a arătat la punctul 63 din prezenta hotărâre, o prestație poate fi considerată prestație de securitate socială în măsura în care aceasta se acordă beneficiarilor independent de orice apreciere individuală și discreționară a nevoilor personale, pe baza unei situații definite conform prevederilor legale, și se referă la unul dintre riscurile expres enumerate la articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71.

108 De asemenea, din jurisprudența Curții amintită la punctul 65 din prezenta hotărâre reiese că dispoziții precum cele prevăzute de articolul 4 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1408/71 trebuie interpretate în mod strict.

109 Chiar dacă este adevărat că, în cazul prestațiilor întemeiate pe perioadele de contribuție conform FRG, spre deosebire de prestațiile care fac obiectul acțiunilor principale în cauzele principale C-396/05 și C-419/05, nu s-au plătit cotizații în aplicarea legilor germane în materie de asigurare pentru limită de vârstă, din acest fapt nu rezultă totuși că prestațiile care se bazează pe perioadele conform FRG ar fi excluse de la prestațiile menționate la articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71.

110 Este cert că finalitatea FRG este integrarea persoanelor asigurate care au realizat perioade de contribuție în sensul acestei legi în cadrul regimului obligatoriu de asigurare

de pensii german, aceste persoane asigurate fiind tratate ca și cum ar fi realizat în Germania respectivele perioade de asigurare.

111 Pe de altă parte, chiar dacă există situații în care prestațiile plătite în temeiul FRG nu pot fi considerate ca fiind destinate să faciliteze situații dificile născute din evenimentele legate de regimul național-socialist și de al Doilea Război Mondial, nu acesta este cazul într-o situație precum cea a domnului Wachter.

112 Acestui fapt i se adaugă acela că plata prestațiilor în litigiu către beneficiarii care nu locuiesc pe teritoriul Republicii Federale Germania nu este discreționară, chiar și numai în măsura în care articolul 272 alineatele (1) și (2) din SGB VI prevede că pensiile corespunzătoare perioadelor de contribuție care intră în sfera FRG sunt, în general, plătite în străinătate atunci când avânzii-cauză sunt născuți înainte de 19 mai 1950 și și-au stabilit reședința obișnuită în străinătate înainte de 19 mai 1990.

113 Făcând abstracție de împrejurarea că s-au plătit cotizații unor organisme de asigurare dintr-un stat terț, prestațiile în litigiu nu pot fi considerate prestații pentru victimele de război sau pentru consecințele acestuia, menționate la articolul 4 alineatul (4) din Regulamentul nr. 1408/71.

114 Prin urmare, prestațiile care fac obiectul acțiunii principale trebuie considerate, având în vedere caracteristicile arătate la punctele 110-112 din prezenta hotărâre, precum cele în litigiu în cauzele C-396/05 și C-419/05, prestații pentru limită de vârstă și de urmaș în sensul articolului 4 alineatul (1) literele (c) și (d) din Regulamentul nr. 1408/71, astfel încât acesta este, în principiu, aplicabil, în special articolul 10, potrivit căruia renunțarea la clauzele de rezidență este garantată „dacă prezentul regulament nu prevede altceva”.

115 Or, astfel cum s-a arătat anterior, punctul 1 din rubrica C din anexa VI la acest regulament prevede tocmai că dispozițiile articolului 10 din același regulament nu aduc atingere dispozițiilor în conformitate cu care perioadele realizate în afara teritoriului

Republicii Federale Germania nu conferă dreptul la prestații sau conferă acest drept numai în anumite condiții, când titularii locuiesc în afara acestui teritoriu.

- 116 Prin urmare, o persoană care se află în situația domnului Wachter nu beneficiază de dreptul la plata prestațiilor în litigiu dacă locuiește în afara teritoriului Republicii Federale Germania. În primul rând, punctul 1 din rubrica C din anexa VI la Regulamentul nr. 1408/71 permite ca luarea în considerare a perioadelor realizate în afara teritoriului acestui stat membru să fie supusă condiției de rezidență pe teritoriul acestui stat. În al doilea rând, persoana interesată nu ar putea solicita renunțarea la clauza de rezidență în aplicarea articolului 4 alineatul 1 din Convenția germano-austriacă din 1966, întrucât punctul 35 litera (e) din rubricile A și B din anexa III la Regulamentul nr. 1408/71 nu cuprinde o situație precum cea a domnului Wachter. În al treilea rând, Convenția germano-austriacă din 1995 nu face decât să reia, la articolul 14, dispozițiile sus-menționate din anexa III.
- 117 Instanța de trimitere se întreabă dacă o astfel de situație nu determină incompatibilitatea dispozițiilor din anexa III cu articolele 39 CE și 42 CE, în măsura în care pierderea dreptului unui beneficiar la prestații pentru limită de vârstă în temeiul FRG, precum domnul Wachter, decurge din inaplicabilitatea articolului 4 alineatul 1 prima teză din Convenția germano-austriacă din 1966, ca urmare a intrării în vigoare a Regulamentului nr. 1408/71 în Austria și a Convenției germano-austriece din 1995, aplicabilă de la 1 octombrie 1998.
- 118 La punctele 22, 23 și 29 din Hotărârea din 7 februarie 1991, Rönfeldt (C-227/89, Rec., p. I-323), Curtea a apreciat că, deși articolele 6 și 7 din Regulamentul nr. 1408/71 lasă în mod clar să se înțeleagă că înlocuirea prin Regulamentul nr. 1408/71 a dispozițiilor convențiilor de securitate socială încheiate între statele membre are o valoare imperativă și nu admite nicio excepție în afara cazurilor menționate expres de regulament, trebuie totuși să se stabilească dacă o astfel de înlocuire este compatibilă cu principiul liberei circulații a lucrătorilor prevăzut de articolele 39 CE și 42 CE atunci când aceasta are ca efect plasarea lucrătorilor, în ceea ce privește anumite drepturi ale acestora, într-o situație mai puțin favorabilă decât cea care rezulta din regimul

anterior. Într-adevăr, articolele respective trebuie interpretate în sensul că se opun pierderii avantajelor de securitate socială care ar decurge, pentru lucrătorii în cauză, din inaplicabilitatea, ca urmare a intrării în vigoare a Regulamentului nr. 1408/71, a convențiilor în vigoare între două sau mai multe state membre și integrate în dreptul național al acestora.

119 Curtea a precizat ulterior că acest principiu nu se poate aplica totuși lucrătorilor care nu și-au exercitat dreptul la liberă circulație decât după intrarea în vigoare a regulamentului respectiv (a se vedea în special Hotărârea din 9 noiembrie 1995, Thévenon, C-475/93, Rec., p. I-3813, punctul 28).

120 În litigiul din acțiunea principală, este cert că persoana interesată s-a stabilit în Austria pentru a locui și a munci în această țară înainte de intrarea în vigoare a Regulamentului nr. 1408/71, ale cărui dispoziții le-au înlocuit, dacă nu se prevede altfel, pe cele ale Convenției germano-austriece din 1966. Nu se poate admite că această înlocuire ar putea, dacă este cazul, să lipsească o persoană aflată în situația domnului Wachter de drepturile și de avantajele care rezultă pentru ea din această convenție.

121 Împrejurarea că o astfel de persoană nu a migrat între două state membre, ci a lucrat și a trăit în România înainte de a se stabili și de a lucra în Austria, fără să fi trăit sau să fi muncit vreodată într-un alt stat membru, nu se opune aplicării articolelor 39 CE și 42 CE.

122 Astfel cum a arătat Curtea la punctul 15 din Hotărârea din 30 aprilie 1996, Boukhalfa (C-214/94, Rec., p. I-2253), dispoziții de drept comunitar se pot aplica unor activități exercitate în afara teritoriului Comunității în măsura în care relația de muncă păstrează o legătură suficient de strânsă cu acest teritoriu (a se vedea în acest sens în special Hotărârea din 12 iulie 1984, Prodest, 237/83, Rec., p. 3153, punctul 6,

Hotărârea din 27 septembrie 1989, Lopes da Veiga, 9/88, Rec., p. 2989, punctul 15, și Hotărârea din 29 iunie 1994, Aldewereld, C-60/93, Rec., p. I-2991, punctul 14). Acest principiu trebuie înțeles ca având în vedere de asemenea cazurile în care raportul de muncă este suficient de legat de dreptul unui stat membru și, prin urmare, de normele relevante de drept comunitar.

123 Acesta este cazul într-o situație precum cea din acțiunea principală. Pe de o parte, perioadele de contribuție realizate de persoana interesată în România până în anul 1970 au fost asimilate unor perioade de contribuție în sensul legislației germane în calitate sa de persoană deplasată, în sensul BVG. Pe de altă parte, în măsura în care o persoană aflată în situația domnului Wachter s-a stabilit în Austria în 1970 pentru a locui și a munci, beneficiind totodată, la vârsta pensionării, în 1999, în temeiul Convenției germano-austriece din 1966, de un drept la prestații pentru limită de vârstă germane pentru perioade conform FRG, normele privind libera circulație a persoanelor se aplică unei astfel de situații.

124 În aceste condiții, trebuie concluzionat că pierderea, în aplicarea punctului 35 litera (e) din rubricile A și B din anexa III la Regulamentul nr. 1408/71, precum și a Convenției germano-austriece din 1995, a dreptului la prestații pentru limită de vârstă care decurge din Convenția germano-austriacă din 1966, în condițiile în care persoana interesată s-a stabilit în Austria înainte de intrarea în vigoare a Regulamentului nr. 1408/71 în acest stat membru, încalcă articolele 39 CE și 42 CE.

125 Prin urmare, trebuie să se răspundă la prima parte a întrebării adresate că dispozițiile punctului 35 litera (e) din rubricile A și B din anexa III la Regulamentul nr. 1408/71 sunt incompatibile cu articolele 39 CE și 42 CE, în măsura în care acestea permit ca, în împrejurări precum cele din acțiunea principală, în care beneficiarul locuiește în Austria, luarea în considerare, în scopul plății prestațiilor pentru limită de vârstă, a unor perioade de contribuție realizate în temeiul FRG între 1953 și 1970 în România să fie supusă condiției ca beneficiarul să locuiască pe teritoriul Republicii Federale Germania.

Cu privire la validitatea punctului 1 din rubrica C din anexa VI la Regulamentul nr. 1408/71

126 Este cert că transferul reședinței și al locului de muncă ale domnului Wachter într-un alt stat membru decât Republica Federală Germania a avut drept consecință refuzul luării în considerare, pentru pensia sa de limită de vârstă, a perioadelor de contribuție realizate de persoana interesată între luna septembrie 1953 și luna octombrie 1970 în România. O astfel de consecință, autorizată de dispozițiile punctului 1 din rubrica C din anexa VI la Regulamentul nr. 1408/71, face mai dificilă sau chiar împiedică exercitarea de către persoana interesată a dreptului său la liberă circulație în interiorul Uniunii și reprezintă, prin urmare, un obstacol în calea libertății respective.

127 În scopul de a justifica un astfel de refuz, Rentenversicherung și guvernul german prezintă, în esență, aceleași motive precum cele invocate în cadrul cauzelor C-396/05 și C-419/05, în ceea ce privește perioadele de contribuție realizate în părți ale teritoriului unde erau aplicabile legile de securitate socială ale Reich-ului german (a se vedea punctul 77 din prezenta hotărâre).

128 Pentru motivele enunțate la punctele 81-82 din prezenta hotărâre și în măsura în care guvernul german nu a reușit să demonstreze că luarea în considerare a cotizațiilor în litigiu la calcularea prestațiilor pentru limită de vârstă în cauză în acțiunea principală ar avea vreo consecință semnificativă asupra finanțării sistemului de securitate socială german, argumentația respectivă trebuie respinsă.

129 Prin urmare, trebuie să se răspundă la a doua parte a întrebării adresate că dispozițiile punctului 1 din rubrica C din anexa VI la Regulamentul nr. 1408/71 sunt incompatibile cu libera circulație a persoanelor și în special cu articolul 42 CE, în măsura în care acestea permit ca, în împrejurări precum cele din acțiunea principală, luarea în considerare, în scopul plății prestațiilor pentru limită de vârstă, a unor perioade de contribuție realizate în temeiul FRG, între 1953 și 1970, în România, să fie supusă condiției ca beneficiarul să locuiască pe teritoriul Republicii Federale Germania.

Cu privire la cheltuielile de judecată

130

Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

- 1) Dispozițiile punctului 1 din rubrica C, intitulată „Germania”, din anexa VI la Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, cu lucrătorii care desfășoară activități independente și cu membrii familiilor acestora care se deplasează în cadrul Comunității, în versiunea modificată și actualizată prin Regulamentul (CE) nr. 118/97 al Consiliului din 2 decembrie 1996, sunt incompatibile cu libera circulație a persoanelor și în special cu articolul 42 CE, în măsura în care acestea permit ca, în împrejurări precum cele din acțiunea principală, luarea în considerare, în scopul plății prestațiilor pentru limită de vârstă, a unor perioade de contribuție realizate, între 1937 și 1945, în părți ale teritoriului în care erau aplicabile legile de securitate socială ale Reich-ului german, dar care se află în afara teritoriului Republicii Federale Germania, să fie supusă condiției ca beneficiarul să locuiască pe teritoriul acestui stat membru.
- 2) Dispozițiile punctului 35, intitulat „Germania-Austria”, litera (e) din rubricile A și B din anexa III la Regulamentul nr. 1408/71, astfel cum a fost modificat, sunt incompatibile cu articolele 39 CE și 42 CE, în măsura în care

acestea permit ca, în împrejurări precum cele din acțiunea principală, în care beneficiarul locuiește în Austria, luarea în considerare, în scopul plății prestațiilor pentru limită de vârstă, a unor perioade de contribuție realizate în temeiul Legii privind drepturile la pensie dobândite prin contribuții în străinătate (Fremdrentengesetz), între 1953 și 1970, în România, să fie supusă condiției ca beneficiarul să locuiască pe teritoriul Republicii Federale Germania.

- 3) Dispozițiile punctului 1 din rubrica C, intitulată „Germania”, din anexa VI la Regulamentul nr. 1408/71, astfel cum a fost modificat, sunt incompatibile cu libera circulație a persoanelor și în special cu articolul 42 CE, în măsura în care acestea permit ca, în împrejurări precum cele din acțiunea principală, luarea în considerare, în scopul plății prestațiilor pentru limită de vârstă, a unor perioade de contribuție realizate în temeiul Legii privind drepturile la pensie dobândite prin contribuții în străinătate, între 1953 și 1970, în România, să fie supusă condiției ca beneficiarul să locuiască pe teritoriul Republicii Federale Germania.

Semnături